

Sportvisie gemeente Edam-Volendam

‘doeners’ en ‘talenten’

Stimuleer wat goed is en ontmoedig wat schadelijk is

10 oktober 2008

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Maatschappelijke betekenis van sport en beweging	5
2.1. Nationaal niveau	5
2.2. Europees niveau	7
2.3. Provinciaal niveau	7
2.4. Nationaal beleid van de georganiseerde sport	7
2.5. Juridisch kader	8
3. Uitgangspunten voor gemeentelijk sportbeleid	10
3.1. Algemeen uitgangspunt	10
3.2. Missie van de gemeente	10
3.3. Geen verplichting	11
3.4. Keuze: georganiseerde sportbeoefening, onderwijs en welzijn.	11
3.5. Sportvormen	11
4. Samenwerkingsverbanden.	12
4.1. Welzijnsbeleid	12
4.2. Gezondheidsbeleid	13
4.3. Onderwijsbeleid	15
4.4. Ouderenbeleid	16
4.5. Jeugdbeleid	17
4.6. Topsportbeleid	17
4.7. Gehandicaptenbeleid	18
4.8. Sponsorbeleid	18
5. Organisatie van het gemeentelijke sportbeleid	19
5.1. Rol van het gemeentebestuur	19
5.2. Draagvlak en sportplatform	19
5.3. Subsidieregeling	21
6. De Ambitie	22

Voorwoord

Hierbij treft u aan het concept van de visie op sport en beweging van de “Werkgroep Sportplatform”. De eindversie van deze visie zal aan het gemeentebestuur van Edam –Volendam worden aangeboden.

In de inleiding van het concept wordt kort aangegeven wat de aanleiding is geweest om te komen tot het opstellen van deze visie.

In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op de maatschappelijke betekenis van sport en beweging. Het is de verklaring waarom het gemeentebestuur hier een actieve en initiërende verantwoordelijkheid zou dienen te nemen. Daarbij wordt aangesloten bij het beleid van de rijksoverheid, dat van Europa en van de Provincie Noord-Holland. Ook de visie van de landelijke organisaties op het gebied van de sport, via NOC*NSF, wordt aan de orde gesteld. Hierna volgt een kort uitstapje naar het juridisch kader voor het sportbeleid.

Daarna worden, in hoofdstuk 3, de uitgangspunten voor het toekomstig gemeentelijk beleid op het gebied van sport en beweging aangegeven.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 nader uitgewerkt op welke beleidsgebieden sport en beweging in onze gemeenschap een rol kan spelen. Denk daarbij aan het onderwijs, gezondheid, welzijn, jeugdbeleid, ouderenbeleid, gehandicaptenbeleid en het beleid op het gebied van minderheden. Ook wordt aandacht besteed aan een te voeren beleid op het gebied van topsport.

In enkele gevallen wordt iets uitvoeriger stilgestaan bij specifieke onderwerpen. Zie bijvoorbeeld de onderwerpen bij het gezondheidsbeleid onder 4.2.1., 4.2.2. en 4.2.3. Dat om zichtbaar te maken op welke wijze in de praktijk de afstemming van beleid kan plaatsvinden.

In hoofdstuk 5 gaan we in op de organisatie van het gemeentelijke sportbeleid. Daarbij aandacht voor personeel, accommodaties en de inrichting van een zgn. Sportplatform.

Hoofdstuk 6 wordt gewijd aan het ambitieniveau en de concrete plannen die daarvoor dienen te worden uitgewerkt.

1. Inleiding

De raad van de gemeente Edam - Volendam heeft op 28 oktober 2004 de nota “Prestatie telt!” vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten en grondslagen van het gemeentelijke subsidiebeleid vastgelegd.¹ Na de behandeling daarvan is aan het college van B&W opdracht gegeven om de bestaande sportsubsidieregeling van 27 oktober 1983 te herzien.

De opdracht is door het college breed opgevat, want sinds 1983 is er op het gebied van de sport in ons land veel gebeurd. Denk alleen al aan toenemende professionalisering en commercialisering in de beroepssport. Maar denk tegelijk ook aan de vele initiatieven op het gebied van sportstimulering door de rijksoverheid, de provincie en de sportkoepel NOC*NSF in deze jaren. Ook voor onze gemeente van groot belang, vaak hebben we meegedaan. Laatst nog met het project Buurt – Onderwijs – Sport (BOS-project).

En er staan nieuwe ontwikkelingen op stapel op het gebied van sport, onderwijs, gezondheid, welzijn, sociale cohesie en sociale integratie. Een heroriëntatie op het lokale sportbeleid is daarom nodig.

Het college van B&W heeft aan de sportverenigingen in de gemeente gevraagd mee te denken over de inhoud van het toekomstig gemeentelijke sportbeleid. Een aantal vrijwilligers van deze verenigingen heeft daarop de “Werkgroep Sportplatform” in het leven geroepen en is aan de slag gegaan.

Maandag 29 september 2008 heeft deze werkgroep aan de sportverenigingen verslag gedaan van haar werkzaamheden. De verenigingen hebben hierop hun visie gegeven. De op- en aanmerkingen die zijn gemaakt zijn verwerkt. Voorliggende visie werd door alle aanwezigen onderschreven. In de vergadering van 6 oktober 2008 is door de werkgroep de definitieve visie vastgesteld en wordt hierbij aan het college van B&W van de gemeente Edam – Volendam aangeboden.

Hiermee komt tot uitdrukking wat de visie van het gemeentebestuur op de maatschappelijke betekenis van sport zou moeten zijn, welk beleid moet worden gevoerd, welke prioriteiten daaraan worden gegeven en hoe tenslotte de herziene subsidieregeling er uit zou moeten zien.

Deze verantwoording moet **niet** worden gezien als de “Sportnota Edam – Volendam”. Het gaat hier om de visie van ‘de georganiseerde sport’ die aan het gemeentebestuur wordt voorgelegd om aan de hand daarvan een Sportnota te ontwikkelen.

Want in een Sportnota zou ook een kwantitatief overzicht kunnen worden gemaakt van de sportverenigingen en het aantal leden, van de sportaccommodaties (inclusief de gymzalen van de scholen), van de sport- en speelvelden, de demografische ontwikkelingen (hoe ziet de gemeente er over 10 a 15 jaar uit) en ook de belangrijkste activiteiten in de afgelopen jaren zoals deelname aan het BOS-project.

En een overzicht van de kwaliteit van de sportbeoefening in onze gemeente: de FC Volendam in de Ere divisie, de handbalvereniging al jaren bij de heren aan de top van Nederland, het aantal nationale kampioenen in diverse takken van sport.

Onze gemeente draait ook al jaren in de hoogste regionen mee als het gaat om de sportiefste gemeente van het land. Dat zou allemaal kunnen worden toegevoegd als het om de Sportnota gaat.

Ook de financiële bemoeienis van de gemeente dient daarin te worden verwerkt. Hoeveel subsidie staat er ter beschikking, waar gaat dat naar toe en hoe zit het met de bijdragen die de gemeente van de andere overheden krijgt ten behoeve van dit beleid.

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur een sportnota op te stellen.

Deze Sportnota zou vervolgens onderdeel kunnen zijn van een algemeen welzijnsbeleid waarin de samenhang van alle maatschappelijke functies en instituties in onze gemeente tot uitdrukking komt.

¹ “Prestatie telt! “ Behorende bij het raadsbesluit 85-2004.

2. Maatschappelijke betekenis van sport en beweging

De maatschappelijke betekenis van sport en beweging² is groot en nog steeds groeiende. Denk daarbij aan de betekenis voor de gezondheid, voor de individuele en maatschappelijke ontplooiing en maatschappelijke binding³.

De vele verschijningsvormen van sport en beweging zorgen er voor dat het voor man en vrouw, jong en oud, voor slim en sterk, voor groot en klein, voor gehandicapt of hoogbegaafd en van welke afkomst dan ook, een zeer aangename en gezonde vrije tijdsbesteding is.⁴

Deze maatschappelijke betekenis van sport en beweging wordt in de gemeente Edam - Volendam breed erkend. Het gemeenbestuur dient op dit beleidsterrein een actieve en initiërende verantwoordelijkheid te nemen.

Voor de verklaring van het nemen van deze verantwoordelijkheid wordt aangesloten bij de visie en doelstellingen op dit beleidsterrein zoals ook door andere overheden worden gebruikt om hun bemoeienis, bijvoorbeeld subsidiëring, te legitimeren. De meest betrokken andere overheden zijn de rijksoverheid, Europa en de Provincie Noord-Holland.

Maar ook de landelijke organisaties op het gebied van de sport voeren een sportief beleid. Een en ander wordt op beleidsniveau verwoord door de sportkoepel NOC*NSF.

Tot slot wordt aangegeven welk juridisch kader van belang is voor de mogelijkheden van een lokaal sportbeleid.

2.1. Nationaal niveau

We kijken eerst naar het beleid op het nationale niveau. Daarbij beperken we ons tot het beleid van het ministerie van VWS en van OCW. Niet dat op de andere departementen geen beleid inzake de sport wordt gevoerd, maar het beleid van deze departementen is het meest rechtstreeks van invloed op het gemeentelijke beleid

2.1.1. Het ministerie van VWS heeft in haar begroting voor 2008 (artikel 46 Sport) haar beleidsdoelstelling als volgt verwoord:

“Een sportieve samenleving waarin zowel veel aan sport wordt gedaan als van sport wordt genoten.”

Het Kabinet ziet sport als een bindende factor in de samenleving, omdat het bijdraagt aan belangrijke doelen op het terrein van gezondheid, veiligheid, ontwikkeling van wederzijds respect, integratie en maatschappelijke binding. Het kabinet wil de grote maatschappelijke waarde van de sport nog beter benutten. Sport heeft daarbij ook een belangrijke intrinsieke waarde: het is leuk om te doen en om bij betrokken te zijn als vrijwilliger of supporter. Investeren in de sport acht het kabinet daarom van essentieel belang.

En in de beleidsbrief *“De kracht van sport”*⁵ stelt het kabinet dat:

“de maatschappelijke functie de sport gewild én kansrijk maakt voor het realiseren van belangrijke kabinetsdoelen: op het gebied van preventie en gezondheid, jeugdbeleid, onderwijs, waarden en normen, integratie, wijken, veiligheid en internationaal beleid”.

Sport is in de ogen van het kabinet het belangrijkste sociale verband van onze huidige samenleving.

“Sport stimuleert tot een actieve en gezonde leefstijl. En in de sportvereniging kunnen jongeren al vroeg kennis maken met actieve participatie en vrijwilligerswerk. Alle redenen om al op jonge leeftijd de basis te leggen voor een leven lang sporten en bewegen”, zo stelt het kabinet in de beleidsbrief.

Met het **beleidsprogramma** beoogt het kabinet een aantal van haar doelstellingen in en met de sport te willen realiseren.

Het gaat daarbij om de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk; om het vergroten van het effect van sport en beweging op de volksgezondheid; om de participatie, emancipatie en integratie van achterblijvende of kwetsbare groepen in de

² Hiermee wordt aangesloten bij het woordgebruik in de Beleidsbrief ‘de kracht van sport’ van het Ministerie van VWS van 15 oktober 2007.

³ Zie het Witboek Sport van de Europese Commissie.

⁴ Verwezen wordt naar de zgn. ‘intrinsieke’ betekenis van sport.

⁵ Kamerstuk. 15 oktober 2007

sport, zowel in eigen land als in ontwikkelingslanden, en om de ontwikkeling van talent en het leveren van topprestaties.

En verder:

“Bovenal moet sport voor iedereen een sportieve, gezonde en veilige omgeving bieden, waar negatieve (rand)verschijnselen worden aangepakt die afbreuk doen aan de kracht van de sport. Maar daarvoor moet de sportsector wel zijn toegerust. Veel verenigingen hebben alle energie nodig om het reguliere sportaanbod te verzorgen; voor nog meer (maatschappelijke) taken lijkt geen plaats.”

Daarom wil het kabinet de komende jaren investeren in de versterking en in zekere mate ook de professionalisering van sportverenigingen. Deze professionalisering kan de inzet van vrijwilligers ondersteunen. Resultaat van deze versterking zal zijn, dat een deel van de sportverenigingen straks daadwerkelijk in staat is om maatschappelijke taken uit te voeren. Het gaat de overheid om maatschappelijk verantwoorde sportbeoefening.

2.1.2. Het ministerie van OCW

“De school is de springplank naar succes in het leven. De komende jaren moet het onderwijs beter worden en het beroep van leraar aantrekkelijker”.

“Een gezonde levensstijl is van groot belang, daarom krijgen de sport en de sportverenigingen een financiële impuls”.⁶

Het ministerie van OCW heeft met het ministerie van VWS, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de sportkoepel NOC*NSF, bestuurlijke afspraken gemaakt om Brede Scholen van een krachtige impuls te voorzien.⁷ Een Brede School verzorgt niet alleen onderwijs, maar vervult ook andere functies op het gebied van welzijn, zorg, kinderopvang, sport en bewegen en/of kunst en cultuur. Kenmerk daarbij is dat de school structureel samenwerkt met andere partners.

“Gelet op de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling van kinderen is voldoende sport en beweging van groot belang. Sport en beweging hebben een gunstige invloed op de schoolprestaties en verminderen schooluitval. Maar ook voor andere onderwijs- en opvoedingsdoelen zoals overdracht van normen en waarden, het omgaan met regels, het aanleren van discipline en het vergroten van het zelfvertrouwen en de weerbaarheid kan sport worden ingezet.”

Deze impuls wordt nu via de Alliantie School en Sport gerealiseerd. Daarbij zullen 2.500 combinatiefunctionarissen op gemeentelijk niveau worden aangesteld ten behoeve van onderwijs en sport en cultuur. De verdeling is dat er 850 beschikbaar komen voor het primair onderwijs, 250 voor het voortgezet onderwijs, 1250 functionarissen in de sportsector en 150 in de cultuursector.

2.1.3. Kabinetsbeleid 2009

Van bijzonder groot belang is dat de meest recente visie van het kabinet, verwoordt in de Troonrede voor het begrotingsjaar 2009, deze opgaande lijn van overheidsbemoediging met sport en bewegen voortzet.⁸

“Goede gezondheid en sportbeoefening hangen nauw samen. De regering investeert daarom extra in de mogelijkheden van sport voor de jeugd en voor mensen met een handicap. Om talentvolle sporters beter te ondersteunen, komen er Centra voor Topsport en Onderwijs. Het Olympisch Plan 2028 kan bij dit alles een bron van inspiratie zijn die zowel de breedtesport als het topsportklimaat versterkt.

De levenskwaliteit van burgers wordt verhoogd door goede en toegankelijke zorg. (...)

Door deze laatstgenoemde zin, de start van het beleid inzake de zorg, benadrukt het kabinet nog de samenhang die bestaat tussen gezondheid, sportbeoefening en het zorgsysteem in onze samenleving. Integraal beleid op deze beleidsterreinen wordt daardoor als vanzelfsprekend aanbevolen.

⁶ Troonrede 2007

⁷ Bestuurlijke afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur. Tweede Kamer vergaderjaar 2006 – 2007, 30 234, nr.12

⁸ Troonrede uitgesproken op Prinsjesdag 16 september 2008.

2.2. Europees niveau

Ook de Europese Commissie heeft op 11 juli 2007, met het uitbrengen van het Witboek Sport, haar visie op het sportbeleid gegeven. In een voetnoot wordt 'omwille van de duidelijkheid en de eenvoud' in dit witboek de definitie van "sport" van de Raad van Europa gebruikt. Die definitie luidt als volgt:

"de verzameling van alle vormen van lichamelijke activiteit die, al dan niet in georganiseerd verband, ten doel hebben de lichamelijke en geestelijke toestand te verbeteren, de sociale verbanden te ontwikkelen en resultaten te bereiken in competities op alle niveaus."

Het Witboek stelt vervolgens dat sport belangrijke waarden zoals teamgeest, solidariteit, tolerantie en fair play stimuleert. Dat komt de persoonlijke ontwikkeling en voldoening ten goede. Sport zorgt er ook voor dat de mensen een actieve rol gaan spelen in de maatschappij, sport is bevorderlijk voor een actief burgerschap.

De Europese Commissie stelt voorts dat sport, met zijn structuren gebaseerd op het vrijwilligerswerk, op het gebied van gezondheid, onderwijs, sociale integratie en cultuur een specifieke rol vervult in de Europese maatschappij.

Ook de economische betekenis van sport wordt door de Europese Commissie op grote waarde geschat. In het Witboek Sport wordt vervolgens op elk van de betrokken beleidsgebieden aangekondigd welke rol hier voor de Commissie is weggelegd.

2.3 Provinciaal niveau

In het hoofdstuk Welzijn van het collegeprogramma 2007-2011 van de Provincie, gedateerd 5 april 2007, is het volgende bij de paragraaf Welzijn en Sport opgenomen:

"Beweging is belangrijk voor het lichaam, maar ook voor sociale contacten. Zoveel mogelijk mensen moeten daarom in staat worden gesteld om te sporten. Wij zien voor de provincie een ondersteunende rol weggelegd bij de realisering van bovenregionale sportaccommodaties.⁹ Jongeren moeten kunnen sporten, ook wanneer hun financieel-economische status dit niet toelaat. Daartoe zullen wij Provinciale Staten voorstellen om, aanvullend op en in samenwerking met gemeentelijke initiatieven, een Jeugd sportfonds in te stellen.¹⁰ Een van de grootste gezondheidsbedreigingen is overgewicht. Sport en beweging zijn daarom belangrijk, naast een gezonde levensstijl. Onderzocht zal worden of wij als provinciale overheid ons reguliere beleid moeten aanpassen om beter aan te sluiten bij de hiervoor gestelde doelen."

Onlangs, juni 2008, heeft de Provincie het initiatief genomen om ook op het gebied van topsport een meer actief beleid te gaan voeren. De ontwikkelingen op dit gebied zullen nauwgezet worden gevolgd.

2.4. Nationaal beleid van de georganiseerde sport.

De landelijke organisaties op het gebied van de sport zijn verenigd in de sportkoepel NOC*NSF. Voor de komende jaren pleit NOC*NSF er voor om Nederland tot een écht sportland te maken.

"In een écht sportland werken de sport en het onderwijs intensief samen om de basis te leggen voor een leven lang gezond sporten. Om sport onderdeel te maken van de cultuur. Kinderen hebben de mogelijkheid om 5 keer per week te sporten en zo te voldoen aan de beweegnorm. De samenwerking is structureel en hangt niet af van de goede wil van individuen. Voor scholen betekent meer aandacht voor sport: lagere criminaliteit en schooluitval, stijging van de productiviteit en een stimulerende omgeving voor sporttalenten. De sportvereniging groeit en bloeit door de samenwerking, professionaliseert zich met behulp van combinatiefuncties en bereidt de jeugd via stageplekken voor op vrijwilligerswerk later. Op kansrijke plekken leidt de samenwerking zelfs tot campussen waar sport en onderwijs op één plek zijn gehuisvest."¹¹

⁹ Begroot voor Regionale sportvoorzieningen: onderzoek naar vrije ruimte van € 15 miljoen in begroting Extra Investeringsimpuls Noord-Holland.

¹⁰ Begroot voor Jeugd sportfonds: in 2010 en 2011 een budget van € 500.000.

¹¹ NOC*NSF. Sport, maatschappelijk goud. 2007 – 2011. September 2006. Betreft: Nederland Sportland

Ook op de gebieden topsport, de sportvereniging, speelveld en bedrijfsleven pleit NOC*NSF voor een intensivering van samenwerkingsverbanden.

“In een écht sportland is en blijft de vereniging de ruggengraat van de sport. Vrijwilligers zijn de kurk waarop de vereniging drijft en zijn maatschappelijk goud waard. Professionals verlichten de druk op de vrijwilligers(...) De overheid onderkent niet alleen de maatschappelijke waarde van de sportvereniging, maar ook de ondersteuningsrol van de sportbonden daarin.”

En verder:

“In een écht sportland maken sport en bedrijfsleven optimaal gebruik van elkaar. Omdat sporten de ondernemingszin stimuleert en sportende werknemers een hogere arbeidsproductiviteit hebben en minder vaak ziek zijn, investeren bedrijven in bedrijfssport.(..)

Bij dit onderdeel acht NOC*NSF het zeer gewenst dat sportsponsoring door bedrijven fiscaal aantrekkelijk wordt gemaakt. Door sportverenigingen te beschouwen als een algemeen nut beogende instelling is dat mogelijk. In antwoord op vragen uit de Kamer heeft staatssecretaris de Jager eind augustus 2008, voor het Belastingplan 2009, een wijziging ten gunste van de sport aangekondigd.¹²

2.5. Juridisch kader

Maar hoe belangrijk de genoemde overheden de sport ook vinden, er is geen apart juridisch kader voor de sport. Er bestaat geen ‘sportwet’ of ‘kaderwet sportbeleid’ zoals er voor andere beleidsgebieden zoals onderwijs, cultuur of welzijn wél specifieke wetgeving bestaat. Dat betekent dat de beleidsruimte voor de sport sterk wordt bepaald door ‘andere’ wet- en regelgeving.

2.5.1. Op Europees niveau betekent het dat vooral rekening moet worden gehouden met de vier vrijheden: **vrijheid van personen, diensten, goederen en kapitaal**. Daarom mogen betaald voetbal organisaties – en uiteraard ook andere clubs - niet zélf bepalen hoeveel spelers uit eigen land in een team mogen worden opgesteld. En er is de **Mededingingswet** en daarmee samenhangende bepalingen inzake **staatssteun** waardoor het niet is toegestaan dat een land of een gemeente een betaald voetbalorganisatie – en uiteraard ook andere clubs - tegen gunstige voorwaarden een lening verstrekt. Of op een andere wijze financieel bevoordeelt zonder dat daar een prestatie tegenover staat. Want daardoor zou die club voordeel genieten op de Europese (voetbal)markt. Je zou dat ‘bestuurlijke doping’ kunnen noemen, dat is niet toegestaan!

2.5.2. Op Nationaal niveau betekent dat bijvoorbeeld dat sportorganisaties – in weerwil tot de wens van NOC*NSF - niet worden gezien als **algemeen nut beogende instelling**. Maar kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke instellingen die als zodanig door de Belastingdienst zijn aangewezen, zijn dat wél. Belastingvoordelen die daarmee samenhangen kunnen daardoor door de sport niet worden benut en door die andere instellingen wél. Sportbeoefening komt bij de BTW weer wel voor een ‘sportieve’ behandeling in aanmerking. Een en ander als gevolg van de zgn. Zesde Richtlijn van de Europese Commissie.¹³

Voorheen was de **Welzijnswet** het instrument voor het subsidiebeleid van de rijksoverheid. Daarnaast bestonden er tijdelijke regelingen voor sportstimuleringsprojecten zoals die voor “*Buurt, Onderwijs en Sport*” (BOS).

Nu is voor de Welzijnswet de **Wet Maatschappelijke Ondersteuning** (WMO) in de plaats gekomen en wordt voorts via de structurele subsidiëring van de zgn. combinatiefuncties een duurzame basis gelegd voor de professionele ondersteuning van de vrijwilligers in de sport.

2.5.3. Voor het lokale niveau houdt dat mede in dat er geen ‘verplichting’ is om een sportbeleid te voeren; subsidiëring van de sport is iets wat een gemeente autonoom kan besluiten. En een gemeente

¹² Kamervragen van de leden Omtzigt en Atsma, vraagnummer 2070827120.

¹³ In artikel 13, A, eerste lid, onderdeel m, van de Zesde Richtlijn is een vrijstelling opgenomen voor 'sommige diensten die nauw samenhangen met de beoefening van sport of met lichamelijke opvoeding en die door instellingen zonder winstoogmerk worden verleend aan personen die aan sport of lichamelijke opvoeding doen'.

kan in principe ook zelf beslissen wat onder 'sport' wordt verstaan. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft daarvoor geen eigen definitie.

De enige overheidsdefinitie van sport is die van de Europese Commissie en zoals we zien biedt die grote ruimte voor eigen interpretatie.

Maar hoe ruim die interpretatie ook mag zijn, één ding is wel duidelijk.

Wanneer deze activiteiten – sport – **niet** tot doel hebben de lichamelijke en geestelijke toestand te verbeteren, de sociale verbanden te ontwikkelen en resultaten te bereiken in competities op alle niveaus, dan is er in de ogen van de Europese Commissie blijkbaar géén sprake van spórt.

De organisatie die een dergelijke activiteit organiseert mag dan wel zelf vinden dat er sprake is van sport; voor de (Europese) overheid is het dat niet. En een dergelijke activiteit zou dus eigenlijk niet in aanmerking kunnen komen voor een ander Btw-tarief volgens de Zesde Richtlijn.

3. Uitgangspunten voor gemeentelijk sportbeleid.

De “werkgroep sportplatform” heeft kennis genomen van het beleid op het gebied van sport en beweging van Europa, dat van de rijks- en van de provinciale overheid. We hebben geconstateerd dat het beleid van de sportkoepel NOC*NSF daar niet al te veel van afwijkt, maar wel haar eigen prioriteiten stelt en een verder reikend toekomstperspectief schetst.

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur de visie van deze overheden op het sportbeleid te onderschrijven, met haar beleid daarbij aan te sluiten en haar eigen accenten te leggen. Het gaat daarbij om kernbegrippen als maatschappelijke binding, maatschappelijke en individuele ontplooiing, gezondheid via een actieve en gezonde leefstijl, veiligheid, ontwikkeling van wederzijds respect en samenwerking. Voorts om van het beleid van de georganiseerde sport, geformuleerd via NOC*NSF, goede nota te nemen en, waar mogelijk, mee te nemen in haar overwegingen.

Daarbij kiest de werkgroep een simpel algemeen uitgangspunt: **stimuleer wat goed is en ontmoedig wat schadelijk is**. Op basis daarvan wordt een algemene missie voorgesteld die richting gevend is voor de activiteiten van het gemeentebestuur. Een sportvereniging kan uiteraard niet verplicht worden om mee te doen, ieder houdt zijn eigen verantwoordelijkheid.

Het gemeentebestuur wordt geadviseerd om zich bij haar beleid te richten op de activiteiten van de sportorganisaties, het onderwijs en samenwerking met welzijnsorganisaties. Daarmee worden de beste voorwaarden geschapen voor maatschappelijk verantwoorde sportbeoefening.

3.1. Algemeen uitgangspunt

Voor de “Werkgroep Sportplatform” is algemeen uitgangspunt: **stimuleer wat goed is en ontmoedig wat schadelijk is**. Denk aan het stimuleren van activiteiten die bevorderlijk zijn voor de gezondheid, voor de maatschappelijke ontplooiing en de sociale samenhang. Denk aan de andere kant aan het bestrijden van overgewicht en het gebruik van drugs en het ontmoedigen van roken en alcoholgebruik.

Daarvoor heeft niet alleen het gemeentebestuur een verantwoordelijkheid, die ligt op de eerste plaats bij de mensen zelf. Maar het gemeentebestuur dient er wel zorg voor te dragen dat voor iedere inwoner van Edam – Volendam geldt: ‘een gezond mens in een gezonde samenleving’.

3.2. Missie van de gemeente

Voorgesteld wordt om de missie van de gemeente Edam – Volendam op het gebied van sport en bewegen als volgt te verwoorden: *“Elke inwoner die dat wil is in onze gemeente in staat om op eigen niveau en naar eigen behoefte op verantwoorde wijze aan sport en beweging mee te doen.”*

Wat moet de gemeente daarom doen?

- *Daarom worden randvoorwaarden gecreëerd waardoor inwoners en bezoekers van Edam - Volendam zo optimaal mogelijk kunnen genieten van actieve en passieve sportbeleving van zowel breedtesport als topsport.*
- *Daarom stimuleert de gemeente een gezonde leefstijl en een algemeen welbevinden van de inwoners, van jong tot oud. Sporten en bewegen nemen hierbij de belangrijkste plaats in.*
- *Daarom heeft de gemeente aandacht voor de diversiteit van de samenleving waarbij vanwege levensfase of specifieke omstandigheid extra inzet of ondersteuning wenselijk is.*

De gemeente dient deze missie te verwezenlijken door:

- *Het creëren van een goede balans en wederzijdse versterking van top- en breedtesport;*
- *Het actief stimuleren van deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten door inwoners van de gemeente;*
- *Het scheppen van voorwaarden voor sterke en financieel gezonde sportverenigingen;*
- *Het inzetten van sport ter promotie van onze gemeente;*
- *Het aanbieden van voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen;*
- *Het optimaliseren van de bezetting en het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties;*

3.3. Geen verplichting

Vooraf, om elk misverstand te vermijden: de sportorganisaties in onze gemeente moeten niet verplicht worden om dit beleid uit te voeren! Elke vereniging beslist natuurlijk zélf of en hoe bij het nationale en gemeentelijke beleid wordt aangesloten. Maar wanneer een vereniging niet mee wil doen; dan ook geen financiële bijdrage van de gemeente: voor wat, hoort wat.

Daarnaast leveren sommige sportvormen bijvoorbeeld geen bijdrage aan het bestrijden van overgewicht. Die komen dan uiteraard niet in aanmerking voor subsidies die zijn bedoeld om overgewicht te bestrijden. En voor kwetsbare ouderen is een hometrainer in het verzorgingshuis een beter bewegingsaanbod dan het beoefenen van een vechtsport.

3.4. Keuze: georganiseerde sportbeoefening, onderwijs en welzijn.

De gezondheidswaarde van dagelijks een half uur¹⁴ matig intensief bewegen zoals het maken van een (Nordic) wandeling, een fietstocht, zwemmen of naar het fitness centrum gaan, zien we terug in het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen¹⁵.

De “Werkgroep Sportplatform” onderschrijft het grote belang van deze activiteiten en van andere vormen van ongeorganiseerde sportbeoefening, adviseert het college van B&W die ook aan te moedigen, maar zich niet primair verantwoordelijk voor de organisatie of financiering daarvan te voelen. Uiteraard wel verantwoordelijk in voorwaardenscheppende zin, bijv. via het beleid inzake de ruimtelijke ordening.

Daarbij dient dan rekening te worden gehouden met voldoende ruimte en gelegenheid voor sport en beweging. Denk bijvoorbeeld aan voldoende speelplaatsen en trapveldjes in de buurt, schoolpleinen in de wijk en sportvelden en sportaccommodaties in de kernen.

Het gemeentelijke beleid op het gebied van sport en beweging zal zich dienen te richten op de sportbeoefening zoals die wordt georganiseerd door en met de lokale sportverenigingen, het onderwijs en het welzijnswerk. Daarbij dient telkens te worden gezocht naar samenwerking met instellingen die zich in onze gemeente richten op de realisering van een ‘gezonde samenleving’.

Sportverenigingen maken via dit beleid onderdeel uit van het brede algemeen welzijnsbeleid van de gemeente. Via dat beleid kan de onderlinge verwevenheid van overheidsbemoedienissen op alle beleidsgebieden in onze gemeente in kaart worden gebracht.

Als onderdeel van het beleid om de lastendruk voor vrijwilligers terug te dringen wordt het gemeentebestuur geadviseerd om bij dit nieuwe beleid géén extra nota’s of extra plannen of extra verantwoording van de verenigingen te vragen.

3.5. Sportvormen

Niet alle sportvormen zijn voor een doelgroep het meest geschikt om de gewenste maatschappelijke betekenis te realiseren. Zoals eerder gezegd: introduceer geen vechtsporten in een verzorgingshuis, ga niet wedstrijdzeilen om de integratie te bevorderen of darts bij het bestrijden van overgewicht.

Maar juist wél verdedigingssporten voor agressieregulatie bij jongeren; aangepast fitness voor ouderen in het verzorgingshuis; schoolsportverenigingen om de drempels naar de sportvereniging te verkleinen; wedstrijd sport voor respect, inzet en discipline; biedt denksport aan voor de slimmerds; breedtesport voor gezondheidsbevordering; de inzet van de vrijwilliger om de sociale cohesie van een samenleving te versterken en topsport voor sportief hoogbegaafden.

En voor gehandicapten is een aantal specifieke en aangepaste sportvormen zeer geschikt, denk aan goalball voor visueel gehandicapten, zwemmen, schietsport, atletiek en kano voor anderen.

¹⁴ Voor kinderen is die norm één uur.

¹⁵ Brief Staatssecretaris Bussemaker aan de Tweede Kamer van 3 april 2008. Met kenmerk S-TOP-SP-2840168

4. Samenwerkingsverbanden

Op dit moment wordt in de gemeente hard gewerkt aan de totstandkoming van de nota *Het kind als rode draad* voor het jeugdbeleid, het *plan van aanpak ontmoediging alcoholgebruik en bestrijding drugsgebruik* en de *Nota Gezondheidsbeleid 2008 – 2011*. Daarnaast wordt over een diversiteit van onderwerpen overleg gevoerd tussen het gemeentebestuur en de bevolking; denk alleen al aan de realisering van goede en verantwoorde speelplekken in de buurt en de wijk.

Ook staat de realisering van welzijnsvoorzieningen als onderwijsvoorzieningen, verzorgingshuizen en sportaccommodaties (stadion FC Volendam) op de rol.

Bij de formulering van het beleid op het gebied van sport en beweging is het onvermijdelijk dat het beleid op al deze gebieden ook hier aan de orde wordt gesteld. Op deze beleidsterreinen zou nu wederkerig ook het beleid inzake sport en beweging aan de orde kunnen komen.

Het college wordt geadviseerd er zorg voor te dragen dat op het beleidsterrein van sport en beweging samenwerkingsverbanden worden aangegaan op aanpalende beleidsgebieden zoals welzijn, gezondheid, onderwijs, jeugdbeleid, ouderenbeleid, gehandicaptenbeleid, etc.

Dit met het oog op de benutting van de maatschappelijke betekenis van de sport. Hiermee kan een effectiever beleid voor verschillende doelgroepen zoals jeugd, ouderen, gehandicapten en minderheden¹⁶, worden gevoerd. Het ligt uiteraard niet in de bedoeling om op elk van die beleidsgebieden sport op een willekeurige manier in te zetten voor het oplossen van problemen. Juist zoals er aansluiting wordt gezocht bij de visie en beleidsdoelstellingen van de andere overheden, zal ook hier aansluiting worden gezocht bij de visie en beleidsdoelstellingen van elk van deze beleidsgebieden. Daardoor ontstaat kruisbestuiving en een win-win situatie.

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert om het ‘vierjaarlijkse ritme’ van het verschijnen van de diverse beleidsplannen, zoals die inzake de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), die op het terrein van de gezondheidszorg, het jeugdbeleid, etc. etc. op elkaar af te stemmen. Dan kan eens in de vier jaar aan de bevolking en de gemeenteraad een integraal overzicht van de samenhang worden gepresenteerd.

4.1. Welzijnsbeleid

Iedereen in Nederland moet zo lang mogelijk zelfstandig kunnen leven en wonen. En iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving. Dat geldt voor jonge en gezonde mensen. Maar ook voor ouderen en mensen met een handicap of beperking. Met de *Wet maatschappelijke ondersteuning* (WMO)¹⁷ is de gemeente het ‘loket’ waar alle mensen terecht kunnen voor advies, hulp en ondersteuning. De WMO moet er voor zorgen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. De WMO ondersteunt bijvoorbeeld vrijwilligers en zorgt voor goede informatie over de hulp en ondersteuning die mensen kunnen krijgen. In de WMO staat onder andere dat de gemeente de leefbaarheid van een straat of wijk moet vergroten. Daardoor voelen bewoners zich meer betrokken bij hun buurt en bij elkaar.

In de wet is ook geregeld wat overheden kunnen doen om het ‘welbevinden’ van mensen te bevorderen. Zo kan een gemeente bijvoorbeeld zorgen voor voorzieningen in een wijk of buurt die de leefbaarheid vergroten. Vormen van welzijnswerk zijn de peuterspeelzaal, het buurthuis, het jongerenwerk en de vrouwenopvang.

Ook hier sluiten we aan bij de Troonrede voor het begrotingsjaar 2009 van het kabinet, daar treffen we het volgende aan:¹⁸

“Burgers willen in een veilige en leefbare buurt wonen met goede scholen voor hun kinderen. Zij wensen ruimte voor ontspanning en sport, voor jong en oud. Zij verwachten menswaardige

¹⁶ De rijksoverheid gebruikt o.a. het begrip allochtonen, hier wordt de doelgroep breder gedefinieerd.

¹⁷ Ingevoerd op 1 januari 2007.

¹⁸ Troonrede begrotingsjaar 2009 uitgesproken op 16 september 2008

zorg en verzorging. Zij verlangen een overheid die betrouwbaar en duidelijk is. Samenwerking met burgers, gemeenten en woningbouwcorporaties is daarom nodig.”

Negen + één taken voor de gemeente

Door de WMO is de gemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning van haar inwoners. Deze ondersteuning bestaat uit negen taken waaraan onze gemeente er één heeft toegevoegd, namelijk de ‘nazorg’ voor getroffen en van de Nieuwjaarsbrand :

- 1 De leefbaarheid van de gemeente vergroten*
- 2 Jongeren en ouders ondersteunen*
- 3 Informatie en advies geven*
- 4 Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers*
- 5 Zorgen dat mensen met een beperking mee kunnen doen*
- 6 Voorzieningen voor mensen met een beperking*
- 7 Opvang voor mensen met problemen*
- 8 Openbare geestelijke gezondheidszorg*
- 9 Zorg voor mensen met een verslaving*
- 10 Bevorderen van de nazorg van getroffen Nieuwjaarsbrand*

In het plan dat de gemeente hiervoor maakt staat wat de komende vier jaar gebeurt aan maatschappelijke ondersteuning, wat de gemeente wil bereiken en hoe ze dat gaat doen.

Vrijwilligers

Sport is een vrijwilligerswereld bij uitstek. Het besturen van de vereniging en het begeleiden van de jeugd wordt in belangrijke mate verzorgd door enkele honderden vrijwilligers. Bekend is dat de regelgeving van de overheid deze inzet in toenemende mate onder druk zet.

Het college wordt geadviseerd te bevorderen dat de ondersteuning van deze vrijwilligers wordt verbeterd. Enerzijds door te bezien hoe de lastendruk kan worden verminderd, anderzijds via daadwerkelijke (professionele) ondersteuning.

Ook hier wordt gezocht naar het leggen van dwarsverbanden. In onze gemeente met het Vrijwilligers Platform.¹⁹ De WMO is de eerste wet die opkomt voor vrijwilligers. De gemeente is verplicht om het werk van vrijwilligers te ondersteunen. De gemeente mag uiteraard zelf bepalen hoe ze dat doet.

4.2. Gezondheidsbeleid

Enkele macro cijfers: sporters zijn gemiddeld 15 en niet-sporters gemiddeld 29 dagen per jaar ziek²⁰. De besparing op ziekteverzuim is geschat op 2,3 miljard die op sportblessureverzuim en medische behandelingen op 0,7 miljard: maatschappelijke bate dus 1,6 miljard. Beleidsinspanningen gericht op bewegingsstimulering zullen de winst vergroten, het afremmen van bewegingsstimulering zal de winst verkleinen²¹

Daarnaast speelt sport en beweging een grote rol bij het preventiebeleid, mensen die fit zijn en een goede conditie hebben, hebben in zijn algemeenheid een grotere weerstand tegen ziekten.

Vervolgens kan bij chronisch zieken sport en bewegen een belangrijke rol vervullen om de negatieve gevolgen en verschijnselen van de betrokken aandoening of ziekte in te tomen en zelfs enigszins terug te dringen.

De gezondheid van de inwoners van onze gemeente kan worden verbeterd door:

- het positief beïnvloeden van gezondheid en gezondheidsbeleving;
- het bevorderen van een gezonde leefstijl;
- het werken aan een gezondere sociale en fysieke omgeving;
- het verbeteren van de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de zorg.²²

¹⁹ Geïnstalleerd op 8 februari 2007.

²⁰ NOC*NSF. Bedrijfssport. Bron Gfk

²¹ Peters in: Keijsers en Vaandrager, 2000.

²² Nota Gezondheidsbeleid 2008 – 2011 zoals vastgesteld in het portefeuillehouderoverleg dd. 27 maart 2008.

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur om bij haar Gezondheidsbeleid de visie van de werkgroep mee te nemen en waar gewenst en mogelijk aansluiting te zoeken bij de visie op sport en beweging van de werkgroep.

In het voorwoord noemden we al dat hier de voorbeelden komen van de samenhang in de praktijk.

4.2.1. Actie ontmoedigen alcohol- en bestrijden drugsgebruik (samen met onderwijs).

Voor een succesvol ontmoedigen van alcoholgebruik het bestrijden van drugsgebruik is een krachtvolle gemeentelijke regie nodig. En ook hier moet op een zo breed mogelijk terrein samenwerking worden gevonden met de andere bij deze problematiek betrokken organisaties. Ook moeten de jongeren zelf worden betrokken bij het zoeken naar de oplossingen en het voeren van acties.²³

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur om de relatie sport, jongeren, gezondheid en de actie om het gebruik van alcohol te ontmoedigen en het gebruik van drugs tegen te gaan te versterken. Via de sportverenigingen kan de boodschap effectief worden overgedragen. *Een mogelijkheid: gratis lidmaatschap van de sportvereniging wanneer betrokkene verklaart geen alcohol te drinken en geen drugs te gebruiken. De sociale controle in onze gemeenschap is zo groot dat elke overtreding snel wordt gesignaleerd!*

4.2.2. Actie tegen obesitas (samen met onderwijs)²⁴

Op nationaal niveau is een methode ontwikkeld die leidt tot een constructieve en structurele aanpak ten behoeve van bewegingsstimulering bij kinderen in het openbaar en het bijzonder basisonderwijs. De aanpak moet uiteindelijk resulteren in meer kinderen die dagelijks aan beweging doen en minder dikke kinderen in onze gemeente. Tal van gemeenten zijn gestart met initiatieven om bewegingsarmoede en overgewicht bij kinderen een halt toe te roepen. Het ontbreekt echter veelal aan de basisvoorwaarden om tot een constructieve aanpak te komen. De basisvoorwaarden zijn: *Kwalitatief goed bewegingsonderwijs, gegeven door vakdocenten bewegingsonderwijs en het invoeren van beweegmanagement op de basisscholen.*

Beweegmanagement is het fundament. De beweegmanager bevordert de samenwerking tussen school, buurt en sportaanbod in de wijk en worden kinderen intensief gevolgd in hun beweeggedrag. Tevens werkt de beweegmanager samen met Jeugd Gezondheidszorg (JGZ). Centraal staat de vakdocent bewegingsonderwijs die, naast het geven van bewegingsonderwijs, tevens in zijn rol van beweegmanager fungeert als sportaanjager / sportaanspreekpunt op school. Via oudercontacten geeft de beweegmanager voorlichting en adviezen op het gebied van voeding en bewegen en ondersteunt en/of stimuleert de ouders in het vinden van een passend beweegprogramma voor het kind. De beweegmanager coördineert het programma aanbod op school en brengt jaarlijks het beweeggedrag van de leerlingen in beeld en maakt hierbij gebruik van een speciaal hiervoor ontwikkeld leerling volgsysteem.

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur om bij het bestrijden van obesitas het onderwijs en de sportverenigingen in te schakelen. Via School & Sport en de aanstelling van combinatiefunctionarissen is hier winst te boeken.

4.2.3. Profvoetballers scoren voor gezondheid

Aan het project “Scoren voor Gezondheid”, dat mede mogelijk werd gemaakt door VWS, werkten in 2007 alle 18 eredivisieclubs uit het betaalde voetbal mee. Leerlingen van speciaal geselecteerde basisscholen ondertekenden een contract met een profvoetballer waarin staat dat zij gedurende 20 weken goed bewegen en gezond eten. Ook hun ouders werden betrokken. Bekende voetballers werkten actief mee om de kinderen hierbij te stimuleren. De resultaten waren veelbelovend: de deelnemende kinderen aten gezonder, zijn meer gaan bewegen en vaker lid geworden van de sportvereniging. Het gemiddelde vetpercentage was flink gedaald.

²³ Nota gezondheidsbeleid 2008-2011 Vastgesteld in het portefeuillehouderoverleg volksgezondheid dd. 27 maart 2008.

²⁴ Zie School & Sport in de gemeente Hoorn.

4.2.4. Primaire Ciliaire Dyskinesie (PCD) en bewegen

In onze gemeente komt PCD relatief vaker voor dan in andere gemeenten. PCD patiënten halen moeilijk adem. Roken of een rookomgeving is voor hen zeer slecht. De neiging is om weinig te bewegen, maar ze moeten juist veel aan sport doen.²⁵ Niet alleen verbetert hierdoor de conditie, ook zorgt de diepere ademhaling tijdens sporten er voor dat de luchtwegen ‘geschoond’ worden. Een gezamenlijke inzet van het particulier initiatief, de sportverenigingen en de zorgverzekeraars kan er toe bijdragen dat PCD patiënten in onze gemeente die behandeling en zorg krijgen die ze nodig hebben.

4.3. Onderwijsbeleid

Op het gezamenlijke beleidsterrein van onderwijs en sport zijn veel ontwikkelingen gaande. Te noemen is de roep vanuit de sport: ‘vakleerkrachten lichamelijke opvoeding weer voor de klas!’. Vanuit de provincie is er het initiatief om ‘beweegmanagers’ in het onderwijs aan te stellen, veel gemeenten maken daarvan gebruik. Ook het ministerie van OCW erkent de betekenis van meer bewegen voor de schoolgaande jeugd; daarvan getuigt bijvoorbeeld het initiatief van de Brede School en verlengde schooldag. Die beleidslijnen zijn inmiddels bij elkaar gebracht via de Alliantie School en Sport.

4.3.1. Combinatiefuncties.

Bij de Impuls Brede School zullen in ons land in totaal 2.500 combinatiefunctionarissen op gemeentelijk niveau worden aangesteld ten behoeve van onderwijs en sport en cultuur. De verdeling is dat er 850 beschikbaar komen voor het primair onderwijs, 250 voor het voortgezet onderwijs, 1250 functionarissen in de sportsector en 150 in de cultuursector.

In 2008 is een eerste tranche beschikbaar gekomen voor de grote gemeenten, in 2009 voor de middelgrote gemeenten en in 2010 is er ruimte voor gemeenten zoals Edam-Volendam.²⁶

Voor de financiering geldt dat het normbedrag van één formatieplaats op € 45.000 is gesteld. Deze financiering zal in het eerste jaar volledig door de rijksoverheid worden verzorgd en via het gemeentefonds verlopen. Voor de volgende jaren geldt een model van cofinanciering: 40% vanwege het Rijk en 60% op te brengen door de gemeente. Als bron daarvoor heeft de VNG in het bestuursakkoord over deze Impuls ingestemd met het uitgangspunt dat de betrokken gemeenten de zgn. enveloppengelden onderwijs die zijn toegevoegd aan het accres, hiervoor zullen aanwenden.

De “werkgroep sportplatform” adviseert het gemeentebestuur over te gaan tot het aanstellen van combinatiefunctionarissen ten behoeve van onderwijs, sport en cultuur.

Verlengde schooldag

Tot de activiteiten van de beoogde combinatiefunctionarissen behoort bijvoorbeeld het geven van de begeleiding bij de verlengde schooldag.

In de jaren 1992 - 1994 is in de vier grote steden het experiment verlengde schooldag uitgevoerd. Uit het experiment blijkt dat de verlengde schooldag een wezenlijke bijdrage levert aan de algemene ontwikkeling van het kind. Dit heeft er toe geleid dat naast de vier grote steden ook andere gemeenten het initiatief hebben genomen om verlengde schooldagprojecten te starten. De verlengde schooldag bestaat uit programma's, die altijd iets anders bieden dan wat kinderen op school gewoonlijk al doen: andere activiteiten, andere mogelijkheden om jezelf, de mensen en de wereld om je heen te ontdekken. De activiteiten zijn globaal te verdelen in sport- en spelactiviteiten en activiteiten op het gebied van kunstzinnige, culturele en creatieve vorming. De verlengde schooldag wordt ingezet om kinderen in hun ontwikkeling te stimuleren. De activiteiten op de scholen worden uitgevoerd door bevoegde docenten van verschillende instellingen en sportorganisaties.

²⁵ Bron: Wetenschapswinkel Geneesmiddelen, Faculteit Farmacie - Universiteit Utrecht

²⁶ Op 7 juni 2005 is de Alliantie “School en Sport samen sterker” door de voorzitter van NOC*NSF en de minister van OCW, mede namens de staatssecretaris van VWS, ondertekend. Deze Alliantie heeft als doel het bereiken van levenslang sporten en bewegen van jongeren. Om dit te bereiken wordt de samenwerking tussen scholen en sportorganisaties gestimuleerd.

Verlengde schooldagactiviteiten vinden altijd na schooltijd op school plaats. Een uitzondering zijn de sportactiviteiten. Deze kunnen ook plaatsvinden in de dichtstbijzijnde sportvoorziening bij de school. Tijdens de activiteiten op school is er altijd een leraar van de school aanwezig. De verlengde schooldag beslaat gewoonlijk een cyclus van zes à acht weken. De activiteiten duren maximaal anderhalf uur.

4.3.2. Schoolsportverenigingen (drempelverlaging naar de verenigingen)

In sommige gemeenten zijn experimenten met zgn. schoolsportverenigingen.

Daarbij worden de volgende doelen nagestreefd:

- het (meer) laten bewegen van kinderen met bewegingsachterstand;
- door middel van sportbeoefening verbeteren van integratie van allochtone leerlingen c.q. het integreren van achterstandsgroepen; het meedoen van kwetsbare groepen in de samenleving bevorderen;
- verbetering van schoolprestaties en vermindering van schooluitval;
- sport integreren in het bewegingsonderwijs op scholen;
- het stimuleren van breedtesport;
- ledenwerving voor de betrokken sportverenigingen;
- verbeteren van de gezondheid (verminderen kans op overgewicht).

Met name ouders van allochtone afkomst zijn vaak onbekend met het fenomeen sport en vereniging. Kinderen mogen dan wel sporten op school, maar geen lid worden van een vereniging. Met het fenomeen schoolsportvereniging wordt de drempel naar sport en de échte sportvereniging kleiner gemaakt. De combinatiefunctionaris zou hier uitstekend werk kunnen doen.

4.4. Ouderenbeleid

Chronische ziekten en beperkingen doen zich meer voor bij ouderen dan bij andere doelgroepen. Lichamelijke activiteit en sportdeelname kunnen bij ouderen leiden tot een relatief grote gezondheidswinst. Dit is enerzijds te danken aan de directe effecten van lichaamsbeweging op de gezondheid, maar anderzijds ook aan de mogelijkheden die dergelijke activiteiten bieden om afleiding te zoeken, met anderen in contact te komen en betrokken te blijven bij allerlei gebeurtenissen in de directe omgeving.

Bewezen is dat voldoende beweging -en met name de specifieke bewegingsprogramma's gericht op het verbeteren van de balans- de valongevallen onder ouderen juist helpen voorkomen. Een manier om dit aanbod dicht bij de doelgroep te brengen, kan zijn via de zorg (verzorgingshuizen, verpleeghuizen en thuiszorg).

Fitness in het verzorgingshuis²⁷

Er is inmiddels een aantal succesvolle producten ontwikkeld die inspelen op de behoefte van ouderen (in verschillende leeftijdscategorieën) om op aangepaste wijze te bewegen. Het gaat om Meer Bewegen voor Ouderen, het Groninger Actief Leven Model (GALM), Gezond & Vitaal (voorheen 'Goed Oud Worden'), Fysiosport en Sportief Wandelen.

“Het kabinet wil het belang van sport en beweging als vorm van zinvolle én gezonde tijdsbesteding bij de zorginstellingen (en in het verlengde ook de zorgverzekeraars) onder de aandacht brengen. Voor de organisatie hiervan zal een beroep worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van zorginstellingen en de creativiteit van de markt.”²⁸

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur om reeds bij het ontwerp van een verzorgingshuis rekening te houden met ruimte die speciaal voor fitnessactiviteiten kan worden ingericht. Vervolgens om te stimuleren dat vanuit het particulier initiatief middelen worden gevonden om het juiste beweegaanbod in de verzorgingshuizen te realiseren.

²⁷ Sport, bewegen en gezondheid. Nota van 28 juni 2001. “Naar een actief kabinetsbeleid ter vergroting van de gezondheid door en bij sport en beweging.”

²⁸ Nota van 8 juni 2001. Onder 5.5.2.3. Zorginstellingen. Pag 30.

4.5. Jeugdbeleid

De “actienota integraal jeugdbeleid” van 2003 heeft het jeugdgezondheidsbeleid, de drugspreventie en het buurthuiswerkbeleid in onze gemeente een belangrijke impuls gegeven.

Op basis hiervan zijn ook de projectplannen “*Jongeren in beweging in Volendam*” en “*De jeugd in Edam in beweging!*”²⁹ uitgevoerd. Via sportinstuiven, sportbuurtwerk en de projectonderdelen ‘basisscholen’ en ‘club extra’ is zo bij het jeugdbeleid de sport als instrument ingezet. Met succes!

De aanleg van het Cruijff Court kan eveneens worden gezien als een bijdrage aan de opvang van de jeugd in de betrokken wijk. Naast het Cruijff Court is ook de geasfalteerde speelplek en de skatebaan (ruimtelijk ordenend) onderdeel van het jeugdbeleid. Zie hiervoor ook de gemeentelijke nota “*Het kind als rode draad*” in de Inleiding.³⁰

In vervolg hierop kan nu de relatie worden gelegd met het jongerenwerk, het sportbuurtwerk en het onderdeel *bouwspeelplaats* in deze nota.³¹

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur om het jeugdbeleid en het sportbeleid voor jongeren aan elkaar te linken. Daarmee kan de agenda voor de toekomst van het jeugdbeleid en de ontplooiing van de jeugd via sport op optimale wijze worden gerealiseerd.

4.6. Topsportbeleid.

Alleen de grootste gemeenten in ons land voeren of overwegen een actief beleid te voeren op het gebied van topsport. Dat is logisch, investeren in topsporters³² betekent heel veel tijd en geld en dan nog staat niet vast dat de absolute top wordt gehaald. Weggegooid geld, wordt dan al gauw gedacht. Middelgrote gemeenten hebben een grote aarzeling om zich te wagen aan een topsportbeleid. Maar in onze gemeente staan de inwoners bekend als ‘doeners’ en harde werkers. De gemeenschap telt veel ondernemers, kleine zelfstandigen en staan bekend als handige zakenlieden met vernuft’.³³

En met maar liefst 53 Nederlandse kampioenen in diverse takken van sport, de FC Volendam in de Eredivisie en de handbalvereniging aan de top van Nederland, staan de inwoners ook bekend als ‘talenten’. Als talenten die het beste uit zichzelf weten te halen en inderdaad de top bereiken, want onze gemeente behoort al jaren tot de sportiefste gemeenten van Nederland. De naamsbekendheid van onze gemeente is groot en positief. Met die ingrediënten is het een goede zaak voor de gemeente om ook een topsportbeleid te voeren.

Het is daarom dat de werkgroep adviseert om een topsportbeleid te voeren dat er op gericht is dat talenten in onze gemeente zo goed mogelijk tot ontplooiing kunnen komen, de gemeente blijft behoren tot de top van sportiefste gemeenten in ons land en de naamsbekendheid van onze gemeente nog vergroot wordt.

4.6.1. Talentontwikkeling

Herkenning van talenten is van alle tijden. Buitengewone begaafdheid doet zich op velerlei gebieden voor. Verhalen over “wonderkinderen” op intellectueel en artistiek gebied zijn iedereen bekend. De maatschappelijke waardering voor topsportprestaties is in de afgelopen decennia inmiddels ook toegenomen. In die mate dat niet alleen familie en vrienden de prestaties de moeite waard zijn gaan vinden, maar dat ook de media ruime aandacht besteden aan het leveren van topsportprestaties. Mede daardoor is er voor topsporters een ‘beroepsperspectief’ ontstaan. Tijdens de gym- en denksportlessen op school (met vakleerkrachten) wordt vaak als eerste gezien dat een kind ‘sportief hoogbegaafd’ is. Het is dan zaak dat een dergelijk talent in staat wordt gesteld die hoogbegaafdheid ook te kunnen ontplooiën. Dan kan worden verwezen naar een sportvereniging die zich ten doel heeft

²⁹ Beide projecten gestart op 01 - 01 - 2008 met als einddatum 31 - 12 - 2011.

³⁰ Prioriteit: preventie op jonge leeftijd en het betrekken van ouders. Pag. 4.

³¹ Hoofdstuk 8. Extra keuzemogelijkheid.

³² NOC*NSF hanteert voor een topsporter de volgende definitie: Je bent topsporter als je internationaal op het hoogste senioreniveau (EK's, WK's en Olympische Spelen) meedoet, binnen een erkend topsportonderdeel.

³³ Zie *Lessen voor later* CRN Het Anker, Volendam 2006

gesteld om dergelijke talenten te begeleiden. Zie hiervoor ook de gemeentelijke nota “*Het kind als rode draad*”.³⁴

4.6.2. Sportiefste gemeente van het land.

Bij de beoordeling van de sportiefste gemeente van Nederland telt zwaar of een gemeente zich innovatief opstelt en of haar beleid integraal en interactief is. Hoe staat het bijvoorbeeld met de aanwezigheid van vakleerkrachten op de basisscholen? Heeft sport een vaste plek heeft gekregen binnen de naschoolse opvang? En wordt het leerlingvolgsysteem ook gebruikt voor sportieve gegevens? Een integrale aanpak scoort hoog en wanneer een gemeentelijke overheid een actief en initiërend beleid laat zien is een ereplaats op deze ranglijst niet ver weg.

Met het verwerken van deze visie, het opstellen van een integrale nota en de uitvoering daarvan kan een nog hogere score bij de verkiezing tot sportiefste gemeente van het land niet uitblijven, zo is de mening van de werkgroep.

4.6.3. Vergroten van de naamsbekendheid van onze gemeente.

Beide kernen van onze gemeente hebben een grote naamsbekendheid. En die is positief! Vooral Volendam scoort hoog op muzikaal en sportief gebied. Dat imago kan nog worden versterkt via een actief beleid op het gebied van de sport.

4.7. Gehandicaptenbeleid

Voor gehandicapten is aangepast sporten van grote betekenis. Met de gemeenten Beemster, Zaanstad, Oostzaan, Landsmeer en Wormerland is onze gemeente aangesloten bij het samenwerkingsverband ‘Aangepast Sporten’. Ieder die dat wil, kan gebruik maken van de diensten van ‘Aangepast Sporten’. Een aantal verenigingen in onze gemeente is actief op dit beleidsterrein, daarin worden ze ondersteund door het gemeentebestuur.

4.8. Sponsorbeleid

De versterking van de relatie tussen sport en bewegen met het lokale bedrijfsleven en hun sponsoring van de sport dient te worden aangemoedigd en, waar mogelijk, van de juiste ondersteuning worden voorzien.³⁵ Bijvoorbeeld op fiscaal en juridisch gebied. Sponsoring is ook investeren. Door sponsoring van sport wordt bijvoorbeeld de naamsbekendheid van onze gemeente op positieve manier vergroot, dat is ook goed voor het lokale bedrijfsleven. Sponsoring van de sport draagt er ook toe bij dat de gezondheidswaarde van sport en bewegen goed wordt benut. En zoals we hebben gezien betekent sport en beweging – op macroniveau – dat de besparing op ziekteverzuim groot is.

Wat we ook zien is dat maatschappelijk verantwoord ondernemen door steeds meer bedrijven serieus wordt genomen. Duurzaamheid loont.

In dit kader is het ook zinvol woningcorporaties te betrekken bij de realisering van adequate voorzieningen, waaronder sport, in de buurt en de wijk. De leefbaarheid van buurt en wijk wordt daarmee sterk vergroot. Daarnaast zou het interessant zijn te zien of bij grootschalige (top)sportprojecten, gecombineerd met commerciële functies, de woningcorporaties een bijdrage aan de projectontwikkeling zouden kunnen geven. Mede met het oog op de te realiseren vastgoedrendementen bij dergelijke initiatieven.

Ook de rol van zorgverzekeraars is in deze van belang. Naast deelname aan preventieve projecten zou ook een oriëntatie op duurzaam beleggen in vastgoedprojecten tot de mogelijkheden kunnen behoren.

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur om het lokale bedrijfsleven van de gemeente te betrekken bij dit beleidsveld. Subsiëring en sponsoring kunnen elkaar versterken. Voorts wordt geadviseerd om bij de ontwikkeling van grotere sportprojecten de woningcorporatie(s) en de zorgverzekeraars te betrekken bij de projectontwikkeling.

³⁴ Zie 4.1. Een sluitende zorgstructuur. Bij signalering, toeleiding en zorgcoördinatie.

³⁵ De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) ziet ook kansen voor samenwerking met het bedrijfsleven. Zie daarvoor bijvoorbeeld ook de sportnota van de gemeente Apeldoorn op pag. 3.

5. Organisatie van het gemeentelijke sportbeleid.

Voor het nader uitwerken van deze visie op sport en bewegen wordt het gemeentebestuur geadviseerd daarvoor de actieve en initiërende verantwoordelijkheid te nemen. Daarin aandacht voor voldoende menskracht binnen het ambtelijke apparaat, de realisering van een effectief beheer van de sportaccommodaties, mee te doen bij de volgende tranche van beschikbaar komende combinatiefuncties (in 2010) en de realisering van een “sportplatform”.

5.1. Rol van het gemeentebestuur

De gemeente dient zelf toegerust te zijn om het beleid op het gebied van sport en bewegen, in relatie tot de aanpalende beleidsgebieden, te ontwikkelen en uit te voeren. Daartoe dient een adequaat ambtelijk apparaat te zijn ingericht. Vraag is of het beheer van de sportaccommodaties door het betrokken ambtelijk apparaat dient te worden uitgevoerd. Overwogen zou kunnen worden dit uit te besteden aan een aparte beheersstichting. Voorts dient het gemeentebestuur te investeren in structurele arbeidsplaatsen in de betrokken sectoren om het beleid ook zo goed mogelijk uit te voeren. Daarbij dient aansluiting te worden gezocht bij het landelijk en provinciaal beleid. Daarnaast dient een meerjarenplan sportaccommodaties te worden ontwikkeld om de demografische en ‘sportieve’ ontwikkelingen op de voet te kunnen volgen.

Ambtelijk apparaat

De gemeente wordt geadviseerd de sportverenigingen en het onderwijs in staat stellen zorg te dragen voor verantwoorde sport en beweging. Faciliterend (menskracht en accommodaties) en initiërend (beleid, plannen, advies) via een energiek beleid.

Om dat mogelijk te maken is het gewenst dat de gemeente binnen de eigen muren beschikt over een aanspreekpunt voor beleidsontwikkeling op het gebied van sport en beweging. Denk aan een ‘bureau sport en beweging’ (minimaal 1 fte)

Beheer van de sportaccommodaties

Inzake het beheer van de sportaccommodaties wordt geadviseerd onderzoek te doen of niet beter een aparte stichting het beheer op zich kan nemen. Daarvoor is wel goede afstemming noodzakelijk met onderwijs.

Structurele investeringen in personeel

Met de keuze voor de combinatie van sportvereniging en onderwijs wordt geadviseerd over te gaan tot de aanstelling van zgn. combinatiefuncties bij het onderwijs en de sportverenigingen.³⁶

Structurele investeringen in accommodaties

Het college wordt geadviseerd te komen tot een meerjarenplan sportaccommodaties om het actieve beleid op het gebied van sportaccommodaties voort te zetten en daarbij te stimuleren dat meervoudig gebruik wordt gemaakt van deze openbare voorzieningen. Dat kan resulteren in een verdergaande integratie van de voorzieningen voor sport(buurtwerk), onderwijs, voor- en naschoolse opvang en het welzijnswerk. Dé ontmoetingsplaats voor de jeugd. Hierbij kan ook aandacht worden besteed aan voorzieningen in de buurt, de wijk, de kernen en voorzieningen met een bovenlokale, resp. bovenregionale functie.

5.2. Draagvlak en Sportplatform

Ter vergroting van het draagvlak voor het gemeentelijke sportbeleid is het gewenst dat de gemeente een formele gesprekspartner vindt in een vertegenwoordiging van organisaties van sport en beweging. Denk aan een ‘sportraad’ of een ‘sportplatform’.³⁷

Er zijn diverse varianten waarmee een gemeentebestuur het overleg met de (georganiseerde) sport kan realiseren.

³⁶ Zie o.a. de Beleidsbrief Sport van de staatssecretaris van VWS.

³⁷ Zie ook de sportnota van de gemeente Heerenveen.

* In sommige gemeenten is een zgn. “**Sportraad**” actief. Vaak heeft die tot taak het algemene sportbelang in de betrokken gemeente te dienen. Dat doet ze dan door gevraagd en ongevraagd, op basis van onafhankelijkheid en expertise, het college van burgemeester en wethouders te adviseren over sportbeleid in het algemeen en over accommodatiebeleid, subsidie- en tarievenbeleid en breedtesportbeleid in het bijzonder.

* In weer andere gemeente bestaat een “**Sportplatform**”. Een dergelijk platform komt dan 2 keer per jaar bij elkaar om met het gemeentebestuur over genoegens en ongenoegens in het sportbeleid te vergaderen. En na afloop een hapje en een drankje.

* Ook zijn er platforms die een wat bredere taak hebben. Zo tussen een formele ‘sportraad’ en een ‘praatplatform’ in. Er bestaat dan een **regulier overleg** tussen de gemeente en de plaatselijke individuele sportverenigingen. Met daarnaast een overlegstructuur waarbij met vertegenwoordiging van de lokale sportverenigingen van gedachten wordt gewisseld over actuele zaken en over toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de sport en het sportbeleid.

Via dat overleg heeft de lokale sportwereld een spreekbuis naar het gemeentebestuur. Daardoor kunnen geluiden vanuit het sportveld *gestructureerd* naar voren worden gebracht. Via een dergelijk overleg kan vooraf worden *gebrainstormd* over de haalbaarheid en wenselijkheid van (gemeentelijke) beleidsontwikkelingen.

Het kan daarbij zowel gaan om het ontwikkelen van nieuwe visies als om het bijstellen van bestaand beleid. Met een dergelijk platform wordt niet ingezet op het oprichten van een “adviesorgaan (sportraad of sportcommissie) dat gevraagd of ongevraagd adviezen gaat uitbrengen. Het belang van een dergelijk platform zit in het brainstormen, het klankborden en het informeren en daarbij past een minder formele vorm van overleg.

Een dergelijk overleg vindt 2 à 3 keer per jaar plaats.

* Bij weer een andere variant is het **Sportplatform** of Sportraad een **meer onafhankelijk orgaan** dat de missie van het gemeentebestuur overneemt en uitdraagt.

Dat Sportplatform is dan ingesteld door de gemeente en is samengesteld uit mensen die de sport een warm hart toedragen. De leden zijn op persoonlijke titel lid van het platform en vertegenwoordigen alle vormen van sport en bewegen, zoals buiten- en binnensporten, commerciële sport, bewegingsonderwijs en ongeorganiseerde sport.

De voorzitter is onafhankelijk en wordt ondersteund door een medewerker van de Gemeente voor secretariële, adviserende en administratieve hulp. Zo’n platform bestaat uit minimaal 7 en maximaal 15 personen en geeft gevraagd of ongevraagd advies, ook aan de lokale politiek. Vanuit de individuele betrokkenheid, deskundigheid en interesse van de leden worden deze adviezen opgesteld, waardoor het platform een verbinding vormt tussen de bevolking en de lokale politiek.

Adviezen worden in werkgroepen voorbereid, veelal in nauw overleg met de lokale sportverenigingen. Een dergelijk Sportplatform komt ongeveer zes keer per jaar bij elkaar. Daarnaast zijn er bijeenkomsten van de diverse werkgroepen.

Taken, functies en werkwijze van het Sportplatform zijn in een reglement vastgelegd. Alle verenigingen, georganiseerd en ongeorganiseerd, kunnen voor advies en/of informatie terecht bij (de leden van) het platform. Alle eventuele vragen of problemen worden door het platform bestudeerd en waar mogelijk vormt het platform een advies.

De “Werkgroep Sportplatform” adviseert het gemeentebestuur om laatstgenoemde variant nader uit te laten werken. De werkgroep wil daarbij een actieve rol spelen.
--

5.3. Subsidieregeling

Het voorgaande is uiteraard van invloed op de sportsubsidieregeling van de gemeente. Nemen we de regeling van 1 januari 1980 voor ons³⁸ dan kan van de algemene formulering veel gehandhaafd blijven.

Wat gewijzigd dient te worden is bijvoorbeeld de beschrijving van wat onder een sportvereniging moet worden verstaan. Aangesloten kan worden bij de definitie van de Europese Commissie en de beschrijving van NOC*NSF.

Ook kan bij Artikel 1, het onderdeel 'leden', de laatste zinsnede "... die als amateur de sport beoefenen" vervallen. Een van de zichtbare uitingen van het voeren van een topsportbeleid!

Bij artikel 4 zou onder 1.4. bij de opgave van het aantal leden kunnen worden toegevoegd de woorden: "...aan de landelijke organisatie". Zo wordt voorkomen dat er subsidie wordt verleend voor leden die wél ingeschreven zijn bij de vereniging, maar geen deel uitmaken van het landelijke ledenbestand.

En bij de subsidiëring van sportevenementen zou niet alleen de verhoging van het niveau van sportbeoefening van belang hoeven te zijn, maar ook de maatschappelijke betekenis van een dergelijk evenement.

Voorts zou de Commissie zoals nu in de regeling beschreven straks dienen te worden omschreven als het Platform Sport.

Bij de samenstelling kan worden overwogen daarin ook een vertegenwoordiging uit het onderwijs op te nemen.

³⁸ Artikel 15. Deze verordening kan worden aangehaald als "sportsubsidieregeling Gemeente Edam-Volendam" en wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 januari 1980.

6. De ambitie.

Het is de uitdrukkelijke verwachting van de “Werkgroep Sportplatform” dat dit beleid tot resultaat zal hebben dat de missie van het gemeentebestuur zal kunnen slagen.

Daarbij wordt nu de terugkoppeling gemaakt naar het gestelde onder **3.2. Missie van de gemeente.**

Want daar stelden we hoe het gemeentebestuur haar missie diende te verwezenlijken.

Dat diende te gebeuren door:

- *Het actief stimuleren van deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten door inwoners van de gemeente;*

Via een integraal beleid op het gebied van sport en beweging, zoals in deze visie aan de orde, zal het gemeentebestuur inderdaad in staat zijn om haar missie te realiseren.

- *Het scheppen van voorwaarden voor sterke en financieel gezonde sportverenigingen;*

Met een subsidieverordening die is gebaseerd op deze visie kan hieraan worden voldaan.

- *Het inzetten van sport ter promotie van onze gemeente;*

Onder meer via het topsportbeleid zal het gemeentebestuur inderdaad in staat zijn dit deel van de missie te realiseren.

- *Het aanbieden van voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen;*

Na het in kaart brengen van de demografische ontwikkelingen in onze gemeente is het mogelijk te concluderen of het gemeentebestuur hier inderdaad toe in staat zal zijn. Denk daarbij aan de toename van de bevolking, maar ook aan de vergrijzing en het maken van een accommodatieplan voor sport en beweging dat daarop is gebaseerd en dat rekening houdt met het succes van het in gang gezette beleid.

Van groot belang is welke ruimte er in onze gemeente is om te kiezen voor een meer centrale locatie voor de uitbreiding van de benodigde sportvoorzieningen. Denk daarbij aan de plaats en betekenis van het stadion van de FC Volendam voor zowel de top- als breedtesport in onze gemeente.

- *Het optimaliseren van de bezetting en het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties;*

Met een besluit over centralisering van de benodigde sportaccommodaties en de vraag of de onderwijs- en welzijnsvoorzieningen deel uit dienen te maken van deze voorzieningen kan een plan van aanpak worden gemaakt voor het optimaliseren van de accommodaties. Daarbij is tevens de vraag aan de orde naar uitbesteding van het beheer aan een aparte stichting.

- *Het creëren van een goede balans en wederzijdse versterking van breedte- en topsport.*

Door deze integrale aanpak van het gehele beleid van sport en beweging wordt niet alleen een goede balans en wederzijdse versterking bereikt van breedte- en topsport, maar wordt de gehele maatschappelijke betekenis van sport en beweging optimaal benut.